

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:
Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421
e-mail: sekretariat@krir.pl
www.krir.pl

KRIR/MR/ 903 /2022

Warszawa, 17.08.2022 r.

Pan
Marek Froelich
Prezes Izby Rolniczej
W Opolu

Szanowny Panie Prezesie,

W nawiązaniu do pisma znak BIR/1558/MK/2022 dotyczącego interwencji w sprawie niekontrolowanego napływu ziarna z Ukrainy uprzejmie dziękuję za zwrócenie uwagi na ten problem oraz informuję, jak następuje.

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych podejmował wszelkie możliwe działania aby uświadomić Rządowi RP sytuację na rynku zbóż związaną z przywozem z Ukrainy dużych partii zbóż oraz żeby poprawić sytuację polskich rolników wynikającą z skutków konfliktu na Ukrainie. Między innymi 8 czerwca br. wystąpiłem z apelem do Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego i Wicepremiera Henryka Kowalczyka w sprawie sytuacji na rynku zbóż (w załączeniu pismo oraz odpowiedź Sekretarza Stanu w MRiRW Norberta Kaczmarczyka).

20 czerwca br. Zarząd KRIR wystąpił do prezesa NIK o zbadanie sytuacji na rynku zbóż w Polsce w związku z napływem zboża z Ukrainy (w załączeniu pismo KRIR i odpowiedź NIK).

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wystąpił 29 czerwca 2022 r. do Premiera Mateusza Morawieckiego, Wicepremiera Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Henryka Kowalczyka, Komisarza ds. Rolnictwa UE Janusza Wojciechowskiego oraz do Sekretarza Generalnego COPA-COGECA Pekki Pesonena przedstawiając propozycję w sprawie rynku zbóż. Proponowane rozwiązanie polega na zakupie zbóż ukraińskich bezpośrednio na Ukrainie przez UE po określonej cenie (np. 90% średniej w UE) z przeznaczeniem na eksport poza UE. .

Wydaje się, że obecnie w związku z częściowym odblokowaniem portów czarnomorskich większość zboża z Ukrainy będzie transportowana drogą morską, co przyczyni się do stabilizacji polskiego rynku zbóż. Jednak Zarząd Krajowej Rady stale obserwuje sytuację cenową i będzie reagować gdy zaistnieje taka potrzeba.

Przedstawiając powyższe

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR SZMULEWICZ

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl

www.krir.pl

Warszawa, 08-06-2021 r.

Apel

Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktora Szmulewicza

*do Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego
i Wicepremiera Henryka Kowalczyka*

w sprawie sytuacji na rynku zbóż

Reprezentując Krajową Radę Izb Rolniczych z niepokojem patrzę na różnice w notowaniach cen zboża pomiędzy cenami światowymi MATIF a rynkami wewnętrznymi. Na giełdach światowych ceny zboża rosną jednak w Polsce widoczny jest zastój spowodowany brakiem zainteresowania kupców polskim zbożem.

Pojawia się przypuszczenie, że zaistniała niekorzystna sytuacja związana jest z niekontrolowanym przyływem zboża z Ukrainy, w związku z czym polscy rolnicy nie mają gdzie sprzedać zapasów ze zbiorów w 2021 roku.

Apeluję do Pana Premiera o podjęcie skutecznych działań na rzecz polskich rolników!

Unia Europejska zwolniła ukraińskie zboże z obowiązujących dotychczas barier dla przepływu towarów z krajów trzecich, jednak pozostawiła możliwość wstrzymania importu, jeżeli będzie on powodował zachwianie konkurencyjności na rynku wewnętrznym UE. Z taką sytuacją właśnie mamy do czynienia, że ceny polskiego zboża są sztucznie zaniżane przez nadmierną podaż zboża z Ukrainy i brak możliwości sprzedaży.

Rozumiem trudną sytuację rolników ukraińskich ale chcę zauważyć, że właścicielami są tam często koncerny zachodnie lub oligarchowie, pomoc dla tych producentów nie może odbywać się kosztem polskich rolników, którzy będą zagrożeni upadkiem gospodarstw.

Zbliżają się żniwa i konieczne jest opróżnienie magazynów ponieważ polscy rolnicy nie będą mieli gdzie przechowywać nowo zebranych zbóż. Spowoduje to jeszcze większe załamanie rynku i obniżenie cen poniżej kosztów produkcji.

Zwracam się do Pana Premiera o interwencję i spowodowanie eksportu w pierwszej kolejności polskiego zboża. Głodującemu światu można pomóc polskim zbożem!

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR SZMULEWICZ

**MINISTERSTWO
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

**SEKRETARZ STANU
Norbert Kaczmarczyk**

Warszawa, 21 czerwca 2022 r.

Znak sprawy: DRR.pr.071.52.2022

**Pan
Wojciech Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady
Izb Rolniczych**

Dotyczy: wpływu importu zbóż z Ukrainy na polski rynek

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do pisma z 8 czerwca br. dotyczącego wpływu przywozu zbóż z Ukrainy na polski rynek informuję, że od wybuchu wojny na Ukrainie podejmowane są w UE, w tym w Polsce, działania na rzecz zwiększenia przepustowości transportu lądem, m.in. zbóż z Ukrainy. Działania te są niezbędne w celu pomocy Ukrainie. Transport ten odbywa się m.in. przez polską granicę.

Ceny zbóż w połowie czerwca br. zarówno na świecie jak i w Polsce, po historycznie wysokich wzrostach najpierw na skutek wybuchu pandemii Covid-19 a następnie wojny na Ukrainie, pozostają wciąż bardzo wysokie, choć w ostatnim czasie wykazują tendencję spadkową.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW wynika, że w trzecim tygodniu czerwca pszenica konsumpcyjna kosztowała średnio 1710 zł/t i była tańsza od ceny sprzed tygodnia i sprzed miesiąca o 0,1%, ale droższa od ceny z 20 lutego 2022 r. o 36%, o 76% od ceny sprzed roku i o 107% od ceny sprzed dwóch lat. Cena żyta konsumpcyjnego wynosiła 1376 zł/t i była niższa o 3,2% od ceny sprzed tygodnia, wyższa o 4,3% od ceny sprzed miesiąca, o 26% od ceny sprzed wybuchu wojny na Ukrainie, o 72% wyższa od ceny sprzed roku i o 106% od ceny sprzed dwóch lat. Cena kukurydzy w trzecim tygodniu czerwca wyniosła 1426 zł/t i była niższa od ceny z poprzedniego tygodnia o 2% i niższa od ceny sprzed miesiąca o 3,9%, ale o 30% wyższa od ceny sprzed wybuchu wojny, o 36% wyższa od ceny sprzed roku i o 90% wyższa od ceny sprzed dwóch lat.

Należy zaznaczyć, że zboża w ostatnim czasie nieznacznie staniały nie tylko w Polsce, ale też w całej UE jak i na rynkach światowych m.in. z uwagi na zbliżające się żniwa i opady deszczu prognozujące lepsze zbiory niż wcześniej prognozowano. Duże znaczenie w kształtowaniu się cen mają również działania na rzecz zwiększenia wywozu ukraińskiego zboża.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
telefon: +48 22 250 01 18, e-mail: kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi odnotowuje w ostatnim okresie zwiększony import ziarna z Ukrainy, w szczególności kukurydzy. Odnotowuje się także wzrost tranzytu zbóż przez Polskę z kierunku ukraińskiego. Dane Krajowej Administracji Skarbowej stanowią, że tranzytem od momentu rozpoczęcia wojny do 15 maja br. przejechało m.in. 421 tys. ton kukurydzy (wzrost tranzytu o 44776% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego); 52,3 tys. ton soi (wzrost o 6159%); 4,9 tys. ton słonecznika (wzrost o 2496%); 396 ton pszenicy (spadek o 68%).

Rolnicy, którzy od marca br. wstrzymywali się ze sprzedażą zbóż do skupu w oczekiwaniu na wyższe ceny, teraz sprzedają zboża w zwiększonej ilości z uwagi na nieznaczne spadki ich cen w ciągu ostatniego tygodnia. Ponadto muszą oni przygotować magazyny pod nowe zbiory i pozyskać środki na finansowanie kosztów prowadzenia tegorocznych upraw. Do niedawna podaż ziarna od polskich rolników była na tyle mała, że przetwórcy zbóż (młyny, paszarnie) zgłaszali duże problemy z zaopatrzeniem w surowiec.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ostatnim okresie otrzymało sygnały o obawach rolników dotyczących zmian cen zbóż w kontekście zwiększonej podaży ukraińskiej kukurydzy na rynek krajowy. Dlatego też na bieżąco analizujemy sytuację na tym rynku.

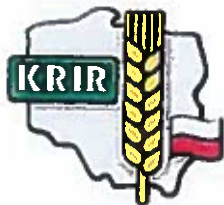
W tym sezonie z Ukrainy nie wywieziono ponad 20 mln ton zbóż ze zbiorów 2021 r. na rynki światowe, natomiast tegoroczne zbiory zbóż na Ukrainie mogą być nawet o połowę mniejsze niż w roku ubiegłym. Obecnie zatem nie ma obaw, że polskie czy ukraińskie zboże nie znajdzie nabywców na rynkach krajów trzecich.

Niezależnie od powyższego informuję, że w ramach podejmowanych działań na temat zwiększenia eksportu zbóż z Ukrainy drogą lądową poprzez korytarze solidarnościowe, MRiRW będzie podnosić poruszone przez Pana Prezesa kwestie w celu uniknięcia destabilizacji tego rynku.

Z poważaniem

Norbert Kaczmarczyk

/podpisano elektronicznie/

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:
Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421
e-mail: sekretariat@krir.pl
www.krir.pl

KRIR/MR/710/2022

Warszawa, 29.06.2022 r.

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

W związku z sytuacją na rynku zbóż w trakcie rozmów prowadzonych przez Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych powstała propozycja, którą zdaniem samorządu rolniczego zasługuje na rozważenie, jako rozwiązanie ww. problemu.

Analizując sytuację na rynku zboża w kontekście wojny na Ukrainie można zauważyć, że Ukraina posiada ogromne zapasy zboża, które nie zostało wyeksportowane. Do Polski wwożone są stosunkowo niewielkie transporty, na tyle jednak duże żeby u nas powodować obniżki i niepokój rolników przed żniwami jednak nie są to ilości, które mogłyby wpłynąć na sytuację światową. W efekcie na rynku światowym zboże będzie drogie, ceny niestabilnie a na Ukrainie będzie zalegać bardzo tanie zboże, bez możliwości wywiezienia z tego kraju, pomimo dużo niższej spodziewanej produkcji w tym roku. Dodatkowo zdestabilizuje to rynek drobiu, ponieważ w oparciu o tanie pasze ukraińscy producenci drobiu będą prowadzili produkcję i sprzedawali do Unii Europejskiej po zaniżonych cenach, a to uderzy w produkcję głównie w Polsce, pogłębiając negatywne skutki dla producentów rolnych.

Proponowane rozwiązanie polega na zakupie zbóż ukraińskich bezpośrednio na Ukrainie przez UE po określonej cenie (np. 90% średniej w UE) z przeznaczeniem na eksport poza UE.

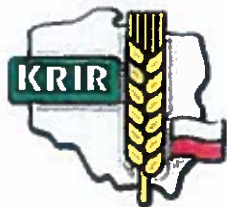
Wprowadzenie takiego mechanizmu ustabilizowałoby ceny na Ukrainie, uspokoiłoby ceny u nas, zmniejszyło ryzyko dysproporcji w kosztach produkcji drobiu a jednocześnie pomogłoby w uporządkowaniu kwestii transportu zbóż (w większym stopniu rząd Ukrainy miałby na to wpływ). Jednocześnie rozwiązany zostałby problem pokrycia kosztów transportu i magazynowania. Można byłoby wykorzystać najprostszą technologię przechowywania, to jest magazynowanie w rękawach foliowych, szybko, tanio, elastycznie i na każdą skalę.

Już sama zapowiedź wdrożenia takiego mechanizmu zadziałałaby łagodząco na rynek nawet przy ograniczonej skali takiej interwencji. Co istotne, w stosunku do potencjalnego efektu pomocy rolnikom i gospodarce ukraińskiej, koszty takiego działania byłyby bardzo niskie. Dodatkowo UE uzyskałaby narzędzie polityczne jako dysponent zboża w skali globalnej. Rozwiązanie takie musiałyby być przyjęte przez KE w ramach środków wsparcia dla Ukrainy. Wydaje się, że COPA i COGECA mogą poprzeć to rozwiązanie, ponieważ będzie ono realnym wsparciem dla europejskich rolników.

Przedstawiając powyższe

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR SZMULEWICZ

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:
Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421
e-mail: sekretariat@krir.pl
www.krir.pl

KRIR/MR/ 684 /2022

Warszawa, 20.06.2022 r.

Pan
Marian Banaś
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Szanowny Panie Prezesie,

W związku ze znaczącym aktualnym spadkiem cen zbóż proponowanych polskim rolnikom, po wprowadzeniu przez Komisję Europejską odstępstwa pozwalającego na swobodny przywóz do Unii Europejskiej zboża z Ukrainy Zarząd Krajowej Rady Izby Rolniczych zwraca się do Pana Prezesa o zbadanie sytuacji na rynku zbóż w Polsce.

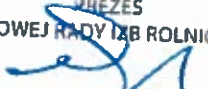
Samorząd rolniczy zwraca się o skontrolowanie przez Najwyższą Izbę Kontroli:

- czy zboże z Ukrainy spełnia wymogi fitosanitarne obowiązujące w Polsce i w Unii Europejskiej?
- czy zboże ukraińskie ma priorytet obsługi w polskich portach, w związku z czym polskie zboże nie może być eksportowane ze względu na ograniczone możliwości przeładunkowe?
- czy zboże z Ukrainy jest w całości eksportowane do odbiorców końcowych na świecie, czy też część i jaka pozostaje w Polsce?

Rozumiemy trudną sytuację rolników ukraińskich ale pomoc dla tych producentów nie może odbywać się kosztem polskich rolników, którzy z powodu niskich cen i braku możliwości sprzedaży zapasów mogą być zagrożeni upadkiem gospodarstw, tym bardziej, że wkrótce będą żniwa.

Przedstawiając powyższe

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR SZMULEWICZ

P. H. Penitance

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Strategii

KST-KSN.0511.1219.2022.DW
KST-KSN.0511.1229.2022.DW

Warszawa, dnia 18 lipca 2022 r.

N.A.: 1721 PODPIS JO
WPEŁNĘŁO

2022-07-12

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Prezesie,

Odpowiadając na wystąpienia Pana Prezesa o przeprowadzenie przez Najwyższą Izbę Kontroli czynności kontrolnych w następujących obszarach: zasadności drastycznego wzrostu cen nawozów w okresie od września 2021 r. do chwili obecnej oraz sytuacji na rynku zbóż w Polsce, w związku ze znaczącym aktualnym spadkiem cen zbóż proponowanych polskim rolnikom, uprzejmie dziękujemy za przesłaną korespondencję.

Na wstępie pragniemy zaznaczyć, że problematyka dotycząca szeroko pojętego rolnictwa stanowi istotny przedmiot zainteresowania analitycznego i kontrolnego NIK w zakresie wyznaczonym ustawą z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹. Przykładem kontroli z tego obszaru, w interesującym Pana Prezesa zakresie są choćby kontrole: *Wybrane aspekty działalności Grupy Azoty SA oraz spółek zależnych (I/20/002/KGP)*, *Prawidłowość działania służb i inspekcji odpowiedzialnych za kontrolę ilości i jakości zbóż importowanych do Polski przez przejścia graniczne z terenu województwa podkarpackiego (S/17/003/LRZ)*, *Prawidłowość działania służb i inspekcji funkcjonujących na wybranych przejściach granicznych zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego, w zakresie kontroli ilości i jakości importowanych zbóż (S/17/005/LLU)*.

Warto w tym miejscu również wskazać, że poruszone we wniosku problemy dotyczące rosnących cen i dostępności nawozów były omawiane na posiedzeniu Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 5 kwietnia 2022 r.

Dostrzegając wagę podniesionej problematyki, a także jej istotność w kontekście społeczno-gospodarczym, chcemy zapewnić, że przedłożone przez Pana Prezesa wnioski zostały potraktowane z należytą starannością. NIK będzie na bieżąco uwzględniać ww. problematykę w prowadzonych analizach i podejmować ewentualne działania kontrolne w ramach posiadanych kompetencji, stosownie do nowych zjawisk i okoliczności. Przesłane wnioski zawierające cenne informacje będą mogły zostać uwzględnione w procesach analitycznych służących planowaniu przyszłej działalności kontrolnej NIK.

Z poważaniem

p.o. DYREKTOR
Departamentu Strategii
M. Rajczewska
Marzena Rajczewska

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 623.